Lietas Nr. C30548120
Lietas arhīva Nr. CA-0088-22/10
ECLI:LV:RAT:2022:0201.C30548120.16.S

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā

Rīgā 2022. gada 1. februārī

Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģija šādā sastāvā:
tiesnešu apspriedes priekšsēdētājs tiesnesis Arnis Dundurs,
tiesneses Sandra Krūmiņa un Dzintra Zvaigznekalna-Žagare,
rakstveida procesā izskatīja civillietu /pers. B/ prasībā pret SIA "/Nosaukums/" par darba samaksas un slimības naudas piedziņu, uzteikuma atzīšanu par spēkā neesošu, atjaunošanu darbā un vidējās izpeļņas piedziņu un SIA "/Nosaukums/" pretprasībā par darba tiesisko attiecību izbeigšanu sakarā ar SIA "/Nosaukums/" apelācijas sūdzību par Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas 2021. gada 29. janvāra spriedumu.

A p r a k s t o š ā d a ļ a

[1] Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas 2021. gada 29. janvāra spriedumu, apmierinot /pers. B/ prasību, nospriests atzīt par spēkā neesošu SIA "/Nosaukums/" 2020. gada 8. maija rīkojumu (uzteikumu) Nr. 080520/2 par darba tiesisko attiecību uzteikumu un atjaunot /pers. B/ iepriekšējā darbā reklāmas komercdarbības pakalpojumu speciālista amatā, nosakot, ka spriedums daļā par atjaunošanu darbā ir izpildāms nekavējoties.

Vienlaikus tiesa nospriedusi piedzīt no SIA "/Nosaukums/" par labu /pers. B/ atlīdzību par dīkstāvi par laiku no 2020. gada 25. marta līdz 2020. gada 16. aprīlim 266,39 *euro*, slimības naudu 111,26 *euro*, vidējo izpeļņu par darba piespiedu kavējumu par laiku no 2020. gada 30. maija līdz 2021. gada 29. janvārim 2632,56 *euro*, kā arī tiesāšanās izdevumus 536,23 *euro*.

Savukārt SIA "/Nosaukums/" pretprasība par darba tiesisko attiecību izbeigšanu ir noraidīta.

Spriedums pamatots ar šādiem apsvērumiem.

[1.1] Tiesa nodibinājusi, ka ar 2020. gada 4. marta Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas spriedumu atzīts par spēkā neesošu SIA "/Nosaukums/" 2019. gada 22. novembra darba tiesisko attiecību uzteikums un /pers. B/ atjaunota iepriekšējā darbā SIA "/Nosaukums/" reklāmas komercdarbības pakalpojumu speciālista amatā, piedzenot par labu prasītājai vidējo izpeļņu 642,47 *euro* par darba piespiedu kavējumu laikā no 2019. gada 23. novembra līdz 2020. gada 27. janvārim. Spriedums stājies likumīgā spēkā 2020. gada 23. martā.

Atbildētāja spriedumu nav labprātīgi izpildījusi. Par tiesas spriedumu uzzinājusi 2020. gada 20. aprīlī, kad tiesu izpildītājs uz sprieduma pamata ieturējis naudu no konta. Līdz ar to tiesa atzinusi, ka vismaz no 2020. gada 20. aprīļa atbildētājas darbībām bija jābūt vērstām uz pilnīgu sprieduma izpildi, tostarp, reģistrējot prasītāju Valsts ieņēmumā dienestā kā darba ņēmēju, un uzaicinot prasītāju ierasties darbā konkrētā vietā un konkrētā laikā. Proti, tiesa norādījusi, ka no Darba likuma un arī tiesas sprieduma rezolutīvās daļas nepārprotami izriet, ka atjaunošanas darbā pienākums ir darba devējam, nevis darbiniekam. Pretēji tam tiesa secinājusi, ka atbildētāja nodarbojies ar vēstuļu rakstīšanu, paužot negatīvu attieksmi pret prasītāju, un ar konflikta eskalāciju.

[1.2] Atbildētājas 2020. gada 8. maija rīkojumu par darba tiesisko attiecību uzteikšanu ar 2020. gada 26. maiju pēc Darba likuma 101. panta pirmās daļas l. punkta tiesa atzinusi par spēkā neesošu, pirmkārt, tāpēc, ka ar to darba tiesiskās attiecības uzteiktas darba nespējas laikā pretēji Darba likuma 109. panta trešajai daļai. Šai ziņā tiesa nav piešķīrusi izšķirošu nozīmi apstāklim, kurā brīdī atbildētāja uzzinājusi par prasītājas darba nespēju, jo, savlaicīgi reģistrējot prasītāju kā darba ņēmēju Valsts ieņēmuma dienestā, atbildētājai EDS sistēmā atspoguļotos attiecīgas ziņas par darba nespēju.

Otrkārt, tāpēc, ka darba līgums uzteikts arodbiedrības biedram bez attiecīgās arodbiedrības iepriekšējas piekrišanas, kas, savukārt, konkrētajā gadījumā ir pretēji Darba likuma 109. panta pirmajai daļai. Turklāt tiesa arī secinājusi, ka atbildētāja, iesniedzot pretprasību par darba tiesisko attiecību izbeigšanu pēc atkārtota pieprasījuma arodbiedrībai 2020. gada 30. jūlijā, faktiski ir atzinusi 2020. gada 8. maija uzteikumu par prettiesisku.

Lai gan atbilstoši Darba likumam un judikatūrai darba devējam ir tiesības uzteikumu atsaukt, ja darbinieks tiesā apstrīdējis uzteikuma tiesiskumu un lūdzis viņu atjaunot iepriekšējā darbā, atbildētāja to nav darījusi, bet tajā pašā laikā ir arī turpinājusi pieprasīt prasītājai ierasties darbā un dokumentāli fiksējusi neierašanos. Tādejādi tiesa arī secinājusi, ka visi atbildētājas pieprasījumi prasītājai pēc 2020. gada 8. maija uzteikuma nosūtīšanas ir nepamatoti un nevar tikt vērtēti kā pierādījumi tam, ka prasītāja nav ieradusies darbā.

[1.3] Tiesa nodibinājusi pretprasībā norādītos apstākļus, kas ir darba līguma izbeigšanas pamatā. Proti, ka darbinieks 2020. gadā vispār nav ieradies darbā un pildījis darba pienākumus; ka pēc darba devēja pieprasījuma darbinieks nav sniedzis paskaidrojumus pēc būtības par neierašanos darbā, tostarp neierašanos attaisnojošus dokumentus; ka darbinieks ir ļaunprātīgi bez pilnvarojuma, ignorējot darba līgumu un darba kārtības noteikumus, darba devēja uzņēmumam radījis negatīvas sekas.

Attiecībā uz to tiesa atkārtoti norādījusi, ka darbinieka neierašanos darbā veicinājusi pati atbildētāja, jo nav izpildījusi tiesas spriedumu, savukārt, pēc 2020. gada 8. maija uzteikuma saņemšanas, tiesas ieskatā, prasītājai nebija pienākuma ne ierasties darbā, ne sniegt paskaidrojumus par neierašanās iemesliem vai citiem jautājumiem. Proti, tiesa konstatējusi, ka līdz pat pretprasības pieteikuma iesniegšanai tiesā 2020. gada 11. septembrim atbildētāja uzteikumu neatsauca.

Šai ziņā strīda izšķišanā tiesa nav atzinusi par izšķirošu apstākli tam, kur konkrētajā laikā būtu vajadzējis atrasties prasītājas darba vietai. Vienlaikus no lietas materiāliem tiesa secinājusi, ka atbildētājas ofiss atradies /adrese A/, vismaz līdz 2020. gada 11. maijam. Savukārt, hipotētiski pieņemot atbildētājas argumentu, ka ofiss atradies juridiskajā adresē /adrese B/, tiesas ieskatā, nebūtu izveidojusies situācija, ka atbildētāja par tiesvedību un spriedumu par prasītājas atjaunošanu darbā uzzinājusi tikai no tiesu izpildītāja darbībām sprieduma piespiedu izpildei.

[1.4] Tādējādi atzīstot, ka atbildētājas 2020. gada 8. maija uzteikums ir prettiesisks, jo ir pārkāpta darba tiesisko attiecību uzteikuma kārtība, tiesa norādījusi, ka saskaņā ar Darba likuma 124. pantu tas ar tiesas spriedumu ir atzīstams par spēkā neesošu, savukārt darbinieks saskaņā ar tiesas

spriedumu atjaunojams iepriekšējā darbā.

Tāpat norādījusi, ka saskaņā ar Darba likuma 126. pantu darbiniekam, kas prettiesiski atlaists no darba un atjaunots iepriekšējā darbā, ar tiesas spriedumu izmaksājama vidējā izpeļņa par visu darba piespiedu kavējuma laiku.

[1.5] Tiesa atzinusi par pamatotu lūgto atlīdzības piedziņu par dīkstāvi laikā no 2020. gada 25. marta, kad stājies spēkā spriedums par atjaunošanu darbā, līdz 2020. gada 16. aprīlim, pēc kura prasītājai iestājusies darbnespēja, kas tādējādi par 17 dīkstāves dienām veido 266,39 *euro*.

Par pamatotu atzīts arī prasījums par slimības naudas 111,26 *euro* piedziņu pārejošas darbnespējas laikā no 2020. gada 17. aprīļa līdz 26. aprīlim, kad tika izsniegta darbnespējas lapa A. Atsaucoties uz likuma "Par maternitātes un slimības apdrošināšanu" 1. panta 5. punktu, tiesa norādījusi, ka prasītājas tiesības prasīt slimības naudu neietekmē apstāklis, ka viņa ir reģistrēta kā darbinieks pie cita darba devēja, tā kā no minētā likuma tieši izriet, ka darbiniekam ir tiesības saņemt slimības naudu no visiem saviem darba devējiem.

Savukārt atbilstoši Darba likuma 126. panta pirmajai daļai tiesa atzinusi par piedzenamu no atbildētājas vidējo izpeļņu par visu darba piespiedu kavējuma laiku no 2020. gada 30. maija, kad beigusies prasītājas pārejošā darbnespēja, līdz sprieduma taisīšanas dienai 2021. gada 29. janvārī. Tādējādi par 168 darba dienām, rēķinot vidējās izpeļņas apmēru 15,67 *euro* saskaņā ar spriedumu civillietā Nr. C30343120, tie ir 2632,56 *euro*.

[2] Par minēto tiesas 2021. gada 29. janvāra spriedumu atbildētāja iesniegusi apelācijas sūdzību, pārsūdzot spriedumu pilnā apjomā un lūdzot celto prasību noraidīt, bet pretprasību – apmierināt.

Apelācijas sūdzībā norādīti šādi argumenti.

[2.1] Tiesa nav vērtējusi visus lietā esošos faktus un pierādījumus, bet, balstot savus secinājumus uz daļu no pierādījumiem, nav norādījusi argumentus, ar kuriem noraidīti citi pierādījumi, kā arī nav minējusi apsvērumus, kādēļ vieniem pierādījumiem piešķirusi lielāku spēku nekā citiem pierādījumiem. Turklāt apstākļi nav vērtēti to kopsakarībā, kas neatbilst Civilprocesa likuma 97. pantam un 193. panta piektajai daļai, atbilstoši kurai tiesai ir pienākums pārbaudīt un dot novērtējumu visiem lietā pieteiktajiem pierādījumiem.

Pretēji Civilprocesa likuma 54. pantam atbildētāja arī nav saņēmusi tiesas pavēsti vai jebkādu citu informāciju par 2021. gada 12. janvārī nozīmēto tiesas sēdi.

[2.2] Lai gan tiesa pareizi konstatējusi, ka līdz 2020. gada 15. maijam atbildētājas juridiskā adrese bijusi /adrese B/, tiesa nepamatoti atzinusi, ka vismaz līdz 11. maijam atbildētājas ofiss atradies /adrese A/. Ar šādu atzinumu tiesa nav ievērojusi Komerclikuma 139. panta noteikumus par sabiedrības juridisko adresi.

Tāpat tiesa, neatsaucoties uz kādiem pierādījumiem lietā, ir konstatējusi, ka prasītāja bija ieradusies šajā adresē /adrese A/, kur, pēc tiesas ieskata, atradusies atbildētāja.

Šai ziņā apelācijas sūdzībai pievienota pēc tiesa sprieduma saņemtā /adrese A/ pārvaldnieka atbildes vēstule par laika posmu, kad atbildētāja nomājusi telpas /adrese A/.

[2.3] Tiesa nepamatoti secinājusi, ka atbildētājas rīcība, pretprasībā atzīstot, ka tai nebija tiesību izbeigt darba līgumu, bijusi neloģiska. Faktiski prasītāja nebija informējusi atbildētāju par savu darbnespēju 2020. gada maijā. Tāpēc, uzzinot par minēto faktu, kā arī nesaņemot arodbiedrības piekrišanu uzteikumam, atbildētāja ir vēlējusies turpināt darba attiecības.

Atbildētāja vairākkārt ir aicinājusi prasītāju ierasties darbā, tostarp ar notāra starpniecību. Taču prasītāja darbā vispār nav ieradusies. Ja atbildētāja būtu vēlējusies izbeigt darba tiesiskās attiecības ar prasītāju, tad būtu vērsusies tiesā jau pēc arodbiedrības pirmā atteikuma darba attiecību uzteikumam 2020. gada maijā.

Tādējādi tiesa nav vērtējusi apstākli, ka pēc arodbiedrības 2020. gada 14. maija atteikuma darba līguma uzteikumam atbildētāja faktiski ir atsaukusi savu uzteikumu un vairakkārt aicinājusi prasītāju ierasties darbā. Līdz ar to tiesa arī nepamatoti secinājusi, ka atbildētājas atkārtota vēršanās pēc arodbiedrības piekrišanas uzteikumam 2020. gada jūlijā tikai kalpojusi formālam priekšnoteikumam, lai celtu pretprasību.

[2.4] Tiesa vispār nav vērtējusi atbildētājas pretprasību. Nepamatoti ir atteikusies novērtēt arī atbildētājas iesniegtos pierādījumus, atsaucoties vien uz Eiropas Cilvēktiesību tiesas atziņu, ka tiesai nav detalizēti jāatbild uz katru argumentu.

[2.5] Prasītāja nav bijusi godprātīga arī pēc pārsūdzētā pirmās instances tiesas sprieduma, atbilstoši kuram viņai 2021. gada 1. februārī bijis jāierodas darbā. Proti, 1. februārī prasītāja uzreiz saņēmusi darbnespējas lapu, tādējādi tīši izvairoties no darba pie atbildētājas.

Turklāt 2020. gada 10. decembrī ir ierosināts kriminālprocess par to, ka prasītāja kā atbildētājas darbinieks ir uzņemta arodbiedrībā "/nosaukums/" ar atpakaļejošu datumu. Tādā veidā prasītāja, izmantojot fiktīvu dalību arodbiedrībā, lai varētu apstrīdēt uzteikumu, nelikumīgi ir iedzīvojusies, saņemot naudu no atbildētājas. Faktiski ar minētās arodbiedrības starpniecību tiek īstenota naudas līdzekļu izkrāpšanas shēma, jo prasītāja veikt darba pienākumus faktiski nevēlas.

[3] Rakstveida paskaidrojumos par iesniegto apelācijas sūdzību, kā arī papildu rakstveida paskaidrojumos prasītāja norādījusi, ka apelācijas sūdzību un pretprasību uzskata par nepamatotu, un lūgusi apmierināt celto prasību.

Atbildētāja savos rakstveida paskaidrojumos uzturējusi apelācijas sūdzību un lūgusi pretprasību apmierināt, bet prasību – noraidīt.

[4] Izskatot lietu apelācijas instancē, minētā civillieta, pamatojoties uz Covid-19 infekcijas izplatības pārvaldības likuma 10. panta pirmo daļu, tikusi nolikta izskatīšanai rakstveida procesā, ievērojot drošības pasākumus un izvērtējot apstākļus, ka lietu ir iespējams izskatīt rakstveida procesā, nodrošinot lietas dalībnieku procesuālo tiesību ievērošanu.

M o t ī v u d a ļ a

[5] Civillietu tiesas kolēģija, pārbaudījusi un novērtējusi lietā iegūtos pierādījumus kopsakarā ar iesniegto apelācijas sūdzību, atzīst, ka apelācijas sūdzība ir daļēji pamatota, taču prasība ir apmierināma un pretprasība ir noraidāma šādu apsvērumu dēļ.

[5.1] Prasības pamatā ir atbildētājas 2020. gada 8. maija rīkojuma (uzteikuma) Nr. 080520/2 "Par darba līguma uzteikumu" (lietas 1. sējuma 28. lapa) tiesiskuma apstrīdēšana. Uzteikums pamatots ar Darba likuma 101. panta pirmās daļas 1. punktu, kad darbinieks bez attaisnojoša iemesla būtiski pārkāpis darba līgumu vai noteikto kārtību. Kā uzteikuma faktiskais pamatojums norādīti apstākļi, ka pēc tiesas 2020. gada 4. marta sprieduma civillietā Nr. C30343120 par prasītājas atjaunošanu darbā prasītāja līdz pat 2020. gada 8. maijam bez attaisnojoša iemesla nav ieradusies darbā un sākusi pildīt darba pienākumus, neinformējot darba devēju par prombūtnes iemeslu un neiesniedzot darba kavējumu attaisnojošus dokumentus.

Lai gan atbildētāja neatzīst prasību par šī uzteikuma atzīšanu par spēkā neesošu, no pretprasības satura ir konstatējams, ka atbildētāja būtībā neapstrīd to, ka ar minēto uzteikumu ir pārkāpta noteiktā darba līguma uzteikšanas kārtība. Proti, lietā nav strīda, ka 2020. gada 8. maijā prasītājai ir bijusi pārejoša darbnespēja un atbildētāja, turklāt, nebija saņēmusi arodbiedrības piekrišanu uzteikumam, kas, savukārt, ir Darba likuma 109. panta trešajā daļā un 110. panta pirmajā daļā paredzētie šķēršļi darba devēja uzteikumam. Tā savā pretprasībā atbildētāja norādījusi, ka šādos apstākļos atbildētājai nebija tiesību izbeigt darba līgumu ar prasītāju.

Līdz ar to atbilstoši Darba likuma 124. pantam pārsūdzētajā spriedumā 2020. gada 8. maija uzteikums pamatoti ir atzīts par spēkā neesošu, ar tiesas spriedumu atjaunojot prasītāju iepriekšējā darbā.

[5.2] Starp pusēm nav strīda par to, ka prasītāja pēc tiesas 2020. gada 4. marta sprieduma civillietā Nr. C30343120 stāšanās spēkā nav ieradusies darbā. Lietā būtībā ir strīds par to, vai pēc 2020. gada 8. maija rīkojuma (uzteikuma) saņemšanas prasītājai bija pienākums ierasties darba

vietā un veikt darba pienākumus.

Strīdus 8. maija uzteikumā norādīts, ka darba līgums tiek uzteikts ar 2020. gada 26. maiju. Lietā nav strīda, ka prasītājai laikā no 2020. gada 17. aprīļa līdz 29. maijam bijusi darbnespēja. Līdz ar to līdz 25. maijam prasītāja darbā nav ieradusies attaisnojošu iemeslu dēļ. Savukārt, pastāvot darba devēja 8. maija uzteikumam, no tajā norādītā darba līguma uzteikšanas datuma – 26. maija – prasītājai nav tiesiska pamata ierasties darbā.

Šai ziņā konkrētajā gadījumā jāņem vērā arī Darba likuma 103. panta trešajā daļā noteiktais, ka tiesības atsaukt darba devēja uzteikumu nosaka darbinieks, ja vien tās nav noteiktas darba koplīgumā vai darba līgumā. Lietā nav ziņu, ka atbildētājas kā darba devēja piedāvātā darba līgumā vai koplīgumā būtu noteiktas šādas darba devēja tiesības. Tas neizriet arī no lietas materiālos esošā 2019. gada 7. oktobra darba līguma (lietas 1. sējuma 76.-79. lapa) starp prasītāju un atbildētāju, kurš ir parakstīts tikai no vienas – atbildētājas – puses. Līdz ar to konkrētajā gadījumā ir pārbaudāms, vai prasītāja bija piešķīrusi atbildētājai tiesības atsaukt minēto 8. maija uzteikumu un vai tādā gadījumā atbildētāja šīs tiesības bija izmantojusi.

No lietā esošajiem pierādījumiem un pušu sarakstes redzams, ka 2020. gada 8. maijā prasītāja ir nosūtījusi atbildētājai pieprasījumu atjaunot viņu darbā, pieprasījums nosūtīts elektroniski plkst. 11.53, pa pastu plkst. 13.36 (lietas 1. sējuma 26.-27., 39.-42. lapa). Tajā pašā dienā, 8. maijā, atbildētāja nosūtījusi prasītājai 8. maija uzteikumu, uzteikums nosūtīts pa pastu plkst. 16.20 (lietas 1. sējuma 28.-30. lapa). Savukārt 2020. gada 11. maijā darba devēja ir atbildējusi (lietas 1. sējuma 94., 95. lapa) uz prasītājas 8. maija pieprasījumu par atjaunošanu darbā, norādot, ka prasītāja bez attaisnojoša iemesla neierodas darbā un neiesniedz darba devējam nepieciešamos dokumentus.

Pēc 8. maija uzteikuma nosūtīšanas prasītājai /pers. B/ 25. maijā ir atbildējusi (lietas 1. sējuma 46.-47. lapa) uz darba devējas 11. maija vēstuli, norādot, ka darba devēja pieprasītos dokumentus nesniegs, tā kā ar 8. maija rīkojumu darba līgums ir ticis uzteikts. Vienlaikus 25. maijā prasītāja nosūtījusi atbildētājai pieprasījumu (lietas 1. sējuma 48.-50. lapa) sniegt informāciju, kādas tieši darbības atbildētāja ir veikusi, lai pēc tiesas 2020. gada 4. marta sprieduma civillietā Nr. C30343120 stāšanās spēkā prasītāju atjaunotu darbā.

Līdz ar to no lietas materiāliem izriet, ka laikā līdz prasības celšanai tiesā prasītāja nav ar savu rīcību vai rakstisku apliecinājumu piešķīrusi atbildētājai tiesības atsaukt 8. maija uzteikumu. Savukārt līdz ar prasības celšanu tiesā 2020. gada 9. jūnijā prasītāja, kā uz to pareizi norādīts pārsūdzētajā tiesas spriedumā, ir atļāvusi darba devējam pēc savas iniciatīvas atjaunot prasītāju darbā, tas ir, atsaukt 8. maija uzteikumu, nesaņemot no viņas vēl kādu īpašu piekrišanu.

Neskatoties uz to, ka apelācijas sūdzībā atbildētāja norādījusi, ka pēc saņemtā arodbiedrības 14. maija atteikuma darba līguma uzteikšanai atbildētāja faktiski ir atsaukusi uzteikumu un vairakkārt aicinājusi darbinieku ierasties darbā, Civillietu tiesas kolēģija no pušu sarakstes nekonstatē 8. maija uzteikuma atsaukumu. Proti, pēc prasības celšanas tiesā, atbildētāja ar zvērināta notāra starpniecību 2. jūlijā nosūtījusi prasītājai piedāvājumu (lietas 72.-73. lapa) ierasties darbā un noslēgt darba līgumu, piedāvājot darba līgumu noslēgt pie zvērinātas notāres, līdzi ņemot darba devējam iesniedzamos dokumentus. Savukārt uz prasītājas 8. jūlija atbildi (lietas 1. sējuma 74.-75. lapa), ka viņai nav saprotams piedāvājums noslēgt darba līgumu apstākļos, kad 8. maija uzteikums nav atsaukts, atbildētāja pēc būtības nav sniegusi atbildi, taču tā vietā 20. jūlijā ir pieprasījusi (lietas 1. sējuma 129. lapa) no prasītājas paskaidrojumus par neierašanos darbā. Uz to prasītāja 29. jūlijā sniegusi atbildi (lietas 1. sējuma 130. lapa), atkārtoti vēršot uzmanību uz to, ka darba devēja 8. maija uzteikums nav atsaukts.

Šādos apstākļos Civillietu tiesas kolēģija konstatē, ka, neskatoties uz prasītājas 25. maija atbildē, 8. jūlija atbildē un 29. jūlija atbildē konsekventi norādīto, ka darba devējas prasības viņai nav saprotamas un šķiet pretrunīgas, tā kā 8. maija uzteikums nav atsaukts, atbildētāja nav sniegusi uz šīm pretrunām atbildi pēc būtības, proti, pasakot, ka uzteikums ir atsaukts. Tā vietā atbildētāja gan 2. jūlijā (ar notāra starpniecību nosūtot 1. jūlija uzaicinājumu), gan 20. jūlijā prasītājai atkārtoti norādījusi uz viņas neattaisnotu neierašanos darbā un pieprasīto paskaidrojumu un dokumentu neiesniegšanu, minētajās vēstulēs vienkārši ignorējot prasītājas norādīto faktu, ka šāds uzteikums ir bijis. Līdz ar to konkrētajā gadījumā ne 20. jūlija vēstule, ne arī atbildētājas 1. jūlija uzaicinājums (nosūtīts ar notāra starpniecību 2. jūlijā) ierasties darbā un noslēgt darba līgumu, bet tajā pašā laikā nesniedzot prasītājai atbildi uz viņas norādītajām pretrunām par 8. maija uzteikuma neatsaukšanu, pats par sevi nevar tikt vērtēts kā uzteikuma atsaukums Darba likuma 103. panta trešās daļas tvērumā. Īpaši apstākļos, kad, pamatojoties uz spēkā stājušos tiesas spriedumu, visas nepieciešamās dokumentālās formalitātes prasītājas atjaunošanai darbā atbildētājai bija jāveic nekavējoties jau 2020. gada marta beigās (tostarp novēršot normatīvo aktu pārkāpumu, ka darba tiesiskās attiecības tikušas uzsāktas bez rakstveidā abpusēji parakstīta līguma).

Novērtējot 8. maija uzteikuma atsaukuma esamību konkrētajā strīdus situācijā, kolēģija gan ņem vērā, ka uzteikuma atsaukumam nav normatīvajos aktos noteikta kāda īpaša veidlapa, taču tas, kolēģijas ieskatā, nenozīmē, ka uzteikuma atsaukums var būt nekonsekvents. Ja atbildētāja uzskata, ka ar 1. jūlija uzaicinājumu ierasties darbā un noslēgt darba līgumu tā ir prasītājai paziņojusi par uzteikuma atsaukumu, tad šai ziņā ir nekonsekventa atbildētājas nostāja, tajā pašā 1. jūlija uzaicinājumā prasītājai atkārtoti norādot uz viņas neattaisnotu neierašanos darbā un pieprasīto paskaidrojumu un dokumentu neiesniegšanu. Proti, uzteikuma atsaukšanas dienā nav saprotamas un nav arī tiesiski pamatotas darba devēja pretenzijas par darbinieka līdzšinējo neierašanos darbā.

[5.3] Pamatojoties uz nodibinātajiem apstākļiem, Civillietu tiesas kolēģija atzīst, ka pirmās instances tiesa pamatoti ir apmierinājusi prasību arī par atlīdzības 266,39 *euro* piedziņu par dīkstāvi laikā no 2020. gada 25. marta līdz 2020. gada 16. aprīlim, par slimības naudas 111,26 *euro* piedziņu, kā arī par vidējās izpeļņas 2632,56 *euro* piedziņu par darba piespiedu kavējumu laikā no 2020. gada 30. maija līdz 2021. gada 29. janvārim.

Apelācijas sūdzībā par minēto prasības summu matemātisko aprēķinu iebildumi nav izteikti. Savukārt apelācijas instancei sniegtajos paskaidrojumos prasītāja uzturējusi minētos prasījumus pirmās instances tiesas sprieduma piedzītajā apmērā.

Apmierinot prasību šajā daļā, Civillietu tiesas kolēģija saskaņā ar Civilprocesa likuma 432. panta piekto daļu pievienojas pārsūdzētā sprieduma motīviem, atzīstot tos par pareiziem un pietiekamiem.

[5.4] Novērtējot lietā celto pretprasību par darba līguma izbeigšanu, pamatojoties uz Darba likuma 101. panta pirmās daļas 1. punktu, sakarā ar prasītājas pieļautu būtisku darba līguma un darba kārtības pārkāpumu, Civillietu tiesas kolēģija, pirmkārt, atzīst par nepieciešamu norādīt, ka darba tiesisko attiecību uzteikumam no darba devēja puses ir Darba likumā noteikta kārtība.

Saskaņā ar Darba likuma 101. panta pirmo daļu darba devējam ir tiesības rakstveidā uzteikt darba līgumu, vienīgi pamatojoties uz apstākļiem, kas saistīti ar darbinieka uzvedību, viņa spējām vai ar saimniecisku, organizatorisku, tehnoloģisku vai līdzīga rakstura pasākumu veikšanu uzņēmumā, šajā panta daļā norādītajos gadījumos, kas konkrētās pretprasības gadījumā ir darbinieka pieļauts būtisks darba līguma un darba kārtības pārkāpums.

Darba devējam, kurš vēlas uzteikt darba līgumu, pamatojoties uz apstākļiem, kas saistīti ar darbinieka uzvedību, pieļaujot būtisku darba līguma un darba kārtības pārkāpumu, saskaņā ar Darba likuma 101. panta otro daļu ir pienākums pieprasīt no darbinieka rakstveida paskaidrojumu un izvērtēt izdarītā pārkāpuma smagumu, apstākļus, kādos tas izdarīts, kā arī darbinieka personiskās īpašības un līdzšinējo darbu. Savukārt, uzsakot darba līgumu, darba devējam ir jāizpilda Darba likuma 102. pantā noteiktais pienākums rakstveidā paziņot darbiniekam par tiem apstākļiem, kas ir darba līguma uzteikuma pamatā.

2020. gada 20. jūlijā atbildētāja no prasītājas ir pieprasījusi (lietas 1. sējuma 129. lapa) paskaidrojumus par to, ka viņa vispār neierodas darbā, nepilda darba pienākumus, nav informējusi par prombūtnes iemeslu un nav iesniegusi darba kavējumu attaisnojošus dokumentus. Uz šo paskaidrojumu pieprasījumu prasītāja 29. jūlijā ir atbildējusi (lietas 1. sējuma 130. lapa), tostarp atkārtoti norādot, ka darba devēja viņai nav paziņojusi par vēlmi atsaukt uzteikumu. 2020. gada 30. jūlijā, izpildot Darba likuma 110. panta pirmajā daļā noteikto pienākumu lūgt arodbiedrības piekrišanu darba līguma

uzteikumam, darba devēja arodbiedrībai ir norādījusi (vēstule/lūgums Nr. 300720/1, lietas 1. sējuma 131. lapa), ka darbinieks 2020. gadā līdz 30. jūlijam vispār nav ieradies darbā un pildījis darba pienākumus, kā arī nav informējis par prombūtnes iemeslu un nav iesniedzis darba kavējumu attaisnojošus dokumentus. Uz minēto lūgumu Nr. 300720/1 arodbiedrība 10. augustā ir atbildējusi (lietas 1. sējuma 132.-134. lapa), ka tā nedod savu piekrišanu darba līguma uzteikumam. Lietā nav strīda, ka, reaģējot uz šo arodbiedrības atteikumu, atbildētāja 2020. gada 11. septembrī ir izmantojusi Darba likuma 110. panta ceturtajā daļā tiesības, ceļot tiesā prasību par darba līguma izbeigšanu.

[5.5] Ar celto pretprasību, vēloties izbeigt darba tiesiskā attiecības ar prasītāju, atbildētāja ir norādījusi šādus darba līguma izbeigšanas pamatā esošus apstākļus (pretprasības 12. punkts):

1) darbinieks 2020. gadā vispār nav ieradies darbā pie darba devēja;

2) darba devējs lūdza darbinieku sniegt paskaidrojumus par neierašanos darbā, taču darbinieks nav iesniedzis paskaidrojumus pēc būtības;

3) līdz šī pretprasības pieteikuma sastādīšanas dienai prasītāja vispār nav ieradusies darbā, vispār nav pildījusi darba pienākumus, kā arī nav informējusi par prombūtnes iemeslu un nav iesniegusi darba devējam darba kavējumu attaisnojošus dokumentus (ja tādi būtu);

4) darbinieks ir ļaunprātīgi bez pilnvarojuma, ignorējot darba līgumu un darba kārtības noteikumus, uzņēmumam SIA "/Nosaukums/" ir radījis negatīvas sekas.

Novērtējot pirmos trīs pamatojuma apstākļus darba līguma izbeigšanai, Civillietu tiesas kolēģija secina, ka uz prasītājas neierašanos darbā un darba pienākumu nepildīšanu būtībā attiecas sprieduma [5.2] punktā izdarītie secinājumi, ka pēc 2020. gada 8. maija rīkojuma (uzteikuma) saņemšanas prasītājai nebija pienākums ierasties darba vietā un veikt darba pienākumus, ņemot vērā to, ka uzteikums nav ticis atsaukts. Turklāt apgalvojums, ka prasītāja ir pieļāvusi darba līguma un darba kārtības pārkāpumus, nesniedzot paskaidrojumus par neierašanos darbā un neinformējot par prombūtnes iemeslu, kā arī nesniedzot darba kavējumu attaisnojošus dokumentus, neapstiprinās ar lietā esošajiem materiāliem. Proti, no pušu sarakstes, kas detalizēti ir atreferēta jau sprieduma [5.2] punktā, ir konstatējams, ka prasītāja konsekventi 2020. gada 25. maija, 8. jūlija, kā arī 29. jūlija atbildēs darba devējai ir norādījusi uz to, ka tam par iemeslu ir tieši darba devējas sastādītais un joprojām neatsauktais darba līguma 8. maija uzteikums.

Kolēģija ņem vērā pretprasības 5. punktā norādīto, ka, uzzinot par prasītājas darbnespēju 8. maija uzteikuma nosūtīšanas laikā, kā arī saņemot arodbiedrības noraidošu atbildi darba līguma izbeigšanai, darba līgums ar prasītāju nav ticis izbeigts, jo tādas tiesības atbildētājai konkrētajos apstākļos nav pieļāvis Darba likums. Tomēr šāds situācijas tiesiskais novērtējums atbildētājai nedod pamatu uzskatīt, ka prettiesiskais uzteikums automātiski zaudē spēku pats no sevis tā prettiesiskās dabas dēļ. Pie šādas juridiskās loģikas zustu jēga Darba likuma 124. panta regulējumam par iespēju atzīt tiesiski nepamatotu uzteikumu par spēkā neesošu.

Novērtējot pretprasībā kā ceturto norādīto darba līguma izbeigšanas pamatojumu, ka darbinieks ir ļaunprātīgi bez pilnvarojuma, ignorējot darba līgumu un darba kārtības noteikumus, uzņēmumam SIA "/Nosaukums/" ir radījis negatīvas sekas, Civillietu tiesas kolēģija, pirmkārt, nekonstatē, ka atbildētāja būtu par šādiem apstākļiem pieprasījusi no prasītājas paskaidrojumus, kā to paredz Darba likuma 101. panta otrā daļa. Otrkārt, minētais apstāklis arī nav bijis norādīts atbildētājas 30. jūlija lūgumā arodbiedrībai, prasot tās piekrišanu darba līguma uzteikumam. Kā arī no lietas materiāliem neizriet, ka ārpus šīs tiesvedības atbildētāja atbilstoši Darba likuma 102. pantam būtu prasītājai paziņojusi par šo apstākli kā vienu no darba līguma uzteikuma pamatojumiem. Turklāt, tā kā no pretprasības izriet, ka minētos darbinieka pārkāpumus atbildētāja ir konstatējusi no SIA "Riga Spirits & Wine Outlet" 2020. gada 22. maija vēstules (lietas 1. sējuma 91. lapa), tad, konkrēto pārkāpumu kā pamatojumu darba līguma uzteikumam norādot vien 2020. gada 11. septembrī celtajā pretprasībā, atbildētāja nav ievērojusi Darba likuma 101. panta trešās daļas noteikumus par to, ka uzteikt darba līgumu, pamatojoties uz šā panta pirmās daļas 1. punkta noteikumiem, darba devējs var ne vēlāk kā viena mēneša laikā no pārkāpuma atklāšanas dienas, neieskaitot darbinieka pārejošas darbnespējas laiku, kas konkrētajā gadījumā prasītājai noslēdzās 2020. gada 29. maijā.

Līdz ar to kolēģija atzīst par nepieciešamu atbildētājai norādīt, ka pretprasības celšana tiesā par darba līguma izbeigšanu neatceļ Darba likumā noteikto kārtību darba līguma izbeigšanai pēc darba devēja vēlēšanās, kas konkrētajā gadījumā attiecībā uz prasītājas iespējamu ļaunprātīgu rīcību, bez pilnvarojuma uzņēmumam radot negatīvas sekas, nav ievērota. Vienlaikus kolēģija norāda, ka atbildētāja, konstatējot minēto iespējamo pārkāpumu, ne vien Darba likumā noteiktajā kārtībā nav pieprasījusi paskaidrojumus no prasītājas, bet tā vietā ar 2020. gada 1. jūlija vēstuli ir uzaicinājusi prasītāju noslēgt darba līgumu un ierasties darbā, ko pati atbildētāja, kā tas izriet no lietā sniegtajiem paskaidrojumiem, ir novērtējusi kā 8. maija uzteikuma atsaukšanu un vēlēšanos turpināt darba tiesiskās attiecības ar prasītāju. Šāda atbildētājas rīcība, savukārt, ir pretrunā ar pretprasībā norādīto, ka SIA "/nosaukums/" 2020. gada 22. maija vēstulē norādītās prasītājas darbības atbildētāja, par tām uzzinot, ir uztvērusi kā ļaunprātīgas un kā uzņēmumam negatīvu seku radošas.

Minēto apsvērumu dēļ Civillietu tiesas kolēģija pretprasību atzīst par pilnībā noraidāmu.

[5.6] Minēto apsvērumu dēļ kolēģija atzīst, ka apelācijas sūdzībā norādītie argumenti nedod pamatu no pirmās instances atšķirīga sprieduma taisīšanai.

Lai gan apelācijas sūdzībā pamatoti izteikti iebildumi par to, ka, atstājot bez novērtējuma atsevišķus atbildētājas iebildumus, pierādījumus un pretprasības pamatā esošos argumentus, pirmās instances tiesas sprieduma pamatojumam nevar uzskatīt par pietiekamu tajā ietverto atsauci uz Eiropas Cilvēktiesību tiesas atziņām par to, ka tiesai nav pienākuma atbildēt uz visiem pušu argumentiem. Tomēr, kā Civillietu tiesas kolēģija ir pārliecinājusies un motivējusi šajā spriedumā, tad šis apstāklis nav novedis pie lietas nepareizas izspriešanas.

Nodibinot lietā, ka bez 2020. gada 8. maija uzteikuma atsaukuma prasītājai nebija tiesiska pamata ierasties darbā darba pienākumu pildīšanai, lietā nav izšķirošas nozīmes apstākļiem par darba devēja juridiskās adreses maiņu un struktūrvienības atrašanās vietu, kur prasītājai būtu noteikta darba vieta, kā arī par attiecīgo Komerclikuma normu nepiemērošanu strīda izšķiršanā. Šie apstākļi, turklāt, attiecas uz laiku līdz 8. maija uzteikumam, kurš ar tiesas spriedumu tiek atzīts par spēkā neesošu. Tāpat uz lietas izskatīšanu neattiecas apelācijas sūdzībā norādītie apstākļi par prasītājas darbnespēju no 2021. gada 1. februāra, tātad par laika periodu, ko neaptver ne celtā prasība, ne pretprasība.

Attiecībā uz apelācijas sūdzībā norādītajiem argumentiem, ka prasītājas dalība arodbiedrībā ir fiktīva un reģistrēta ar atpakaļejošu datumu, ka, saņemot naudu no atbildētājas, prasītāja ir nelikumīgi iedzīvojusies, īstenojot naudas līdzekļu izkrāpšanas shēmu noziedzīga grupējuma ietvaros, kura sastāvā ir arī arodbiedrība "/nosaukums/", kolēģijai ir jāpiekrīt prasītājas pārstāvja sniegtajam viedoklim, ka šie apgalvojumi ir tukšvārdīgi. Proti, tas vien, ka lietas materiālos ir informācija par ierosinātu kriminālprocesu, kura ietvaros ziņas par faktiem vēl ir pārbaudāmas, nepiešķir šiem atbildētājas apgalvojumiem ticamību vienlīdzīgi ar pārējiem lietā esošajiem pierādījumiem, kuri ir pietiekami, lai prasību atzītu par apmierināmu, bet pretprasību – par noraidāmu.

Savukārt attiecībā uz apelācijas sūdzības 9. punktā norādīto Civilprocesa likuma pārkāpumu saistībā ar to, ka atbildētājai nav ticis paziņots par 2021. gada 12. janvārī nozīmēto tiesas sēdi, kolēģija, pārbaudot lietas materiālus, konstatē šādus apstākļus. Proti, 2021. gada 12. janvārī lietu bijis paredzēts izskatīt rakstveida procesā, par ko atbildētājai 2020. gada 17. decembrī nosūtīts 16. decembra paziņojums (lietas 2. sējuma 57.-59. lapa). Savukārt 2021. gada 12. janvārī lieta tikusi noņemta no izskatīšanas, nozīmējot to izskatīšanai rakstveida procesā 29. janvārī, par ko atbildētājai 2021. gada 12. janvārī ticis nosūtīts tā paša datuma paziņojums (lietas 2. sējuma 66.-67. lapa), pēc kā, savukārt, atbildētāja 25. janvārī vēl sniegusi lietā papildu paskaidrojumus (lietas 2. sējuma 69.-72. lapa). Līdz ar to lietā nav apstiprinājušies pirmās instances tiesas pieļauti procesuāli pārkāpumi, kuru dēļ atbildētājai būtu ierobežotas iespējas piedalīties lietas apstākļu noskaidrošanā.

[6] Apmierinot prasību, saskaņā ar Civilprocesa likuma 42. panta pirmo daļu valsts ienākumos no atbildētājas piedzenami tiesas izdevumi, no kuriem prasītāja bijusi atbrīvota, konkrētajā gadījumā saskaņā ar Civilprocesa likuma 43. panta pirmās daļas 1. punktu. Tādējādi no atbildētājas piedzenama valsts nodeva 355,05 *euro* (no prasības summas 3010,21 *euro*), kā arī lietā radušies ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi 2,16 *euro* (lietas 1. sējuma 2. lapa).

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 44. panta pirmās daļas 3. punktu prasītājai ir atlīdzināmi viņai radušies ar lietas vešanu saistītie izdevumi 84,70 *euro* par zvērināta tiesu izpildītāja pakalpojumiem. Kā arī saskaņā ar Civilprocesa likuma 44. panta pirmās daļas 1. punkta a) apakšpunktu prasītājai ir atlīdzināmi viņai radušies ar lietas vešanu saistītie izdevumi advokāta palīdzības samaksai, kas lietā uzrādīti par kopējo summu 1505 *euro* (lietas l. sējuma 183. lapa). Ievērojot likumā paredzēto noteikumu, ka konkrētajā lietā šie izdevumi ir atlīdzināmi to faktiskajā apmērā, tomēr ne vairāk par 30 procentiem no prasījumu apmierinātās daļas, prasītājai šie izdevumi atlīdzināmi 903,06 *euro* apmērā. Tādējādi no atbildētājas pa labu prasītājai piedzenami tiesāšanās izdevumi kopsummā 987,76 *euro* apmērā.

[7] Civillietu tiesas kolēģija, ievērojot prasītājas izteikto lūgumu, atzīst par iespējamu saskaņā ar Civilprocesa likuma 205. pantu noteikt sprieduma nekavējošu izpildi daļā par atjaunošanu darbā. Prasītāja nav izteikusi motivētus iebildumus tam, ka ar pirmās instances tiesas spriedumu pārējā daļā sprieduma izpildei ir noteikts termiņš pēc tā spēkā stāšanās dienas.

Vienlaikus, ievērojot to, ka ar tiesas spriedumu piedzītās summas ir darba samaksa, Civillietu tiesas kolēģija atzīst par iespējamu nepiemērot Covid-19 infekcijas izplatības seku pārvarēšanas likuma 21. panta otro daļu, bet sprieduma labprātīgai izpildei noteikt 10 dienu termiņu no sprieduma spēkā stāšanās dienas, kā to pieļauj Civilprocesa likuma 204.[1] panta otrā daļa.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 195. panta pirmo daļu prasītājai nosakāmas tiesības saņemt no atbildētājas par laiku līdz sprieduma izpildei (izsoles dienai) procentus – sešus procentus no simta gadā – no piedzītās, bet nesamaksātās summas.

R e z o l u t ī v ā d a ļ a

Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 430. un 432. pantu, Civillietu tiesas kolēģija

n o s p r i e d a

apmierināt /pers. B/ prasību pret SIA "/Nosaukums/".

Atzīt par spēkā neesošu SIA "/Nosaukums/", reģistrācijas Nr. /numurs/, 2020. gada 8. maija Rīkojumu (Uzteikumu) Nr. 080520/2 "Par darba tiesisko attiecību uzteikumu" un atjaunot /pers. B/, personas kods /personas kods/, iepriekšējā darbā reklāmas komercdarbības pakalpojumu speciālista amatā.

Piedzīt no SIA "/Nosaukums/", reģistrācijas Nr. /numurs/, par labu /pers. B/, personas kods /personas kods/, atlīdzību par dīkstāvi par laiku no 2020. gada 25. marta līdz 2020. gada 16. aprīlim 266,39 *euro*, slimības naudu 111,26 *euro*, vidējo izpeļņu par darba piespiedu kavējumu par laiku no 2020. gada 30. maija līdz 2021. gada 29. janvārim 2632,56 *euro*, kā arī tiesāšanās izdevumus 987,76 *euro*, kopā piedzenot 3997,97 *euro* (trīs tūkstoši deviņsimt deviņdesmit septiņi *euro* un deviņdesmit septiņi centi), samaksu veicot viņas norēķinu kontā Nr. /konta numurs/ kredītiestādē Swedbank AS.

Atzīt /pers. B/, personas kods /personas kods/, tiesības saņemt no SIA "/Nosaukums/", reģistrācijas Nr. /numurs/, par laiku līdz sprieduma izpildei (izsoles dienai) procentus – sešus procentus no simta gadā – no piedzītās, bet nesamaksātās summas.

Noraidīt SIA "/Nosaukums/" pretprasību pret /pers. B/ par darba tiesisko attiecību izbeigšanu.

Piedzīt no SIA "/Nosaukums/", reģistrācijas Nr. /numurs/, valsts labā valsts nodevu 355,05 *euro* (trīssimt piecdesmit pieci *euro* un pieci centi), samaksu veicot pēc šādiem rekvizītiem: saņēmējs Valsts kase, reģistrācijas Nr. 90000050138, konta Nr. LV55TREL1060190911200, saņēmēja banka Valsts kase, BIC kods TRELLV22, iemaksas mērķī jānorāda lietas numurs un dati lietas dalībnieka identificēšanai.

Piedzīt no SIA "/Nosaukums/", reģistrācijas Nr. /numurs/, valsts labā ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 2,16 *euro* (divi *euro* un sešpadsmit centi), samaksu veicot pēc šādiem rekvizītiem: saņēmējs Tiesu administrācija, reģistrācijas Nr. 90001672316, konta Nr. LV51TREL2190458019000, saņēmēja banka Valsts kase, BIC kods TRELLV22, iemaksas mērķī jānorāda 21499 un lietas numurs, dati lietas dalībnieka identificēšanai.

Spriedums daļā par atjaunošanu darbā izpildāms nekavējoties.

Noteikt pārējā daļā sprieduma labprātīgai izpildei 10 (desmit) dienu termiņu no sprieduma spēkā stāšanās dienas, nosakot, ka sprieduma labprātīgas izpildes gadījumā samaksu apliecinoši dokumenti iesniedzami Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas kancelejā.

Spriedumu var pārsūdzēt 30 (trīsdesmit) dienu laikā no sprieduma pasludināšanas dienas Latvijas Republikas Senāta Civillietu departamentā, iesniedzot kasācijas sūdzību Rīgas apgabaltiesā un veicot drošības naudas 300 *euro* samaksu Latvijas Republikas Augstākās tiesas, reģistrācijas Nr. 90000068892, kontā Nr. LV83TREL8280010000000 Valsts kasē.

Tiesnesis A.Dundurs

Tiesnese S.Krūmiņa

Tiesnese Dz.Zvaigznekalna-Žagare